

Άρειος Πάγος 696/1972, Τμ. Β'

Πηγή: ΝοΒ 21/73 σελ. 165

Περίληψη: Εργατικών ατύχημα εις ναυτικών. - αγωγή αποζημίωσης κατ' αστικών δίκαιον ένεκα μη τηρήσεως ειδικών όρων ασφαλείας υπό προστηθέντος πλοιάρχου. - τίνα τα κατά νόμον μέτρα ασφαλείας διά πλοία κόρων 1000-2000 κατά Διεθνή Σύμβασιν "περί ασφαλείας ανθρωπίνης ζωής εν θαλάσση" κυρωθείσαν διά ν. 2618/1953. - ναυάγιον πλοίου με ελλιπές πλήρωμα. - πνιγμός μηχανικού. - έλλειψις τηρήσεως εν τούτω όρων ασφαλείας.

Απόφαση Δικαστηρίου

Προεδρεύων ο κ. Λ. ΚΑΝΕΛΛΑΚΟΣ, αντιπρόεδρος

Εισηγητής ο κ. Ν. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, αρεοπαγίτης

Δικηγόροι οι κ.κ. Γ. Συρμαλάκης, Α. Κορβέσης

Επειδή, καθ' α προκύπτει εκ της από 1.8.1962 αγωγής, δέχεται δε και η εκ των προσβαλλομένων αποφάσεων υπ' αριθ. 367/1967 προδικαστική περί αποδείξεως, διώκεται δι' αυτής αποζημίωσις εκ του κοινού Αστικού δικαίου, κατ' άρθρ. 16 ν. 551/1914, λόγω του θανάτου του συζύγου της εναγούσης και πατρός του ανηλίκου τέκνου της, επισυμβάντος την 9.12.1961 κατά το ναυάγιον του εν αυτή, υπό Ελληνικήν σημαίαν χωρητικότητος 1212, 12 κόρων φορτηγού πλοίου των εναγομένων "Σοφία Τ." παρ' ω ούτος ειργάζετο ως β' μηχανικός αμφοτέρων (ναυαγίου και, εντεύθεν, θανάτου) επελθόντων ένεκα μη τηρήσεως υπό των εναγομένων και του υπ' αυτών προστηθέντος πλοιάρχου του ρηθέντος πλοίου, των ειδικών όρων ασφαλείας των προβλεπομένων υπό των εν τη αγωγή διατάξεων νόμων κλπ. εν αις και α) του Κανονισμού 15 Κεφαλαίου V, της, διά του ν.δ. 2618/1953 κυρωθείσης και καταστάσης ούτω νόμος του Κράτους, από 10.6.1948 Διεθνούς συμβάσεως "περί ασφαλείας της ανθρωπίνης ζωής εν θαλάσση", β) άρθρ. 2 ν.δ. 2661/1953, και γ) άρθρ. 1 β.δ. από 10.4.1954 "περί συνθέσεως των πληρωμάτων Ελληνικών φορτηγών πλοίων από 500 μέχρι 4.500 τόννων".

Επειδή διά της εν τη ηγουμένη σκέψει από 10.6.48 διεθνούς συμβάσεως περί ασφαλείας της ανθρωπίνης ζωής εν θαλάσση, ορίζονται: Εν μεν τω Κεφαλαίω X αυτής "περί ασφαλείας της ναυσιπλοΐας" και Κανονισμό 15 "περί επανδρώσεως" ότι τα συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν έκαστον διά τα πλοία της εθνικότητός των να τηρώσιν εν ισχύϊ ή να υιοθετώσι πάντα τα μέτρα προς τον σκοπόν όπως εξασφαλίζουν από απόψεως ασφαλείας της ανθρωπίνης ζωής εν θαλάσση την εφ' όλων των πλοίων ύπαρξιν επαρκούς εις αριθμόν και ειδικότητας πληρώματος. Εν δε τω Κεφαλαίω III "περί σωσιβίων μέσων" και Κανονισμό 4 "περί ετοιμότητος σωσιβίων λέμβων και πλευστικών συσκευών" ότι διά να είναι αμέσως διαθέσιμοι αι σωσίβιοι λέμβοι και αι πλευστικά συσκευαί δέον να πληρώσι τους κάτωθι όρους:

α) να δύνανται να καθαιρεθώσιν εις την θάλασσαν ασφαλώς και ταχέως και υπό δυσμενείς έπι συνθήκας κλίσεως και διαγωγής του πλοίου και

β) να είναι δυνατή η επιβίβασις των επιβατών επί των σωσιβίων λέμβων ταχέως και εν πλήρει τάξει.

Εν Κανονισμό δε 14, ιδίου Κεφαλαίου III "περί επιβίβάσεως εις σωσιβίους λέμβους" ότι συσκευαί δέον να ληφθώσι τα κατάλληλα μέτρα διά την επιβίβασιν εις τας σωσιβίους λέμβους εις α περιλαμβάνονται α) μία κατάλληλος κλίμαξ εις έκαστον ζεύγος επωτίδων, επιτρέπουσα την επιβίβασιν εις τας σωσιβίους λέμβους όταν αύται ευρίσκωνται εν τω ύδατι. Εξ άλλου εν άρθροις 2, 4 και 7 ν.δ. 2651/1953 ορίζεται ότι "Η οργανική σύνθεσις του ανωτέρου και κατωτέρου προσωπικού των πληρωμάτων των εμπορικών πλοίων ορίζεται διά β. δ/τος. Ουδείς ναυτολογείται επί πλοίου εάν δεν κέκτηται το οικείον δίπλωμα ή πτυχίον ή άδειαν ναυτικής ικανότητος όπου απαιτείται τοιούτον κατά τας εκάστοτε ισχυούσας διατάξεις. Η λιμενική αρχή υποχρεούται ν' απαγορεύση τον απόπλου του πλοίου εφ' όσον δεν είναι επηνδρωμένον συμφώνως προς την οργανικήν σύνθεσιν του πληρώματός του, εξαιρετικώς επιτρεπομένου εις λιμένα της αλλοδαπής του απόπλου του πλοίου με ελλιπή κατ' αριθμόν την σύνθεσιν του πληρώματος, κατόπιν αιτήσεως και ειδικής αδείας, εφ' όσον όμως δεν διατρέχει κίνδυνον εκ τούτου η ασφάλεια του πλοίου". Τέλος, κατ' άρθρ. 1 του από 1/10.4.1954 δ/τος "περί συνθέσεως των πληρωμάτων ελληνικών φορτηγών πλοίων από 500 μέχρι 4500 τόννων" εκδοθέντος κατ' άρθρ. 2 § 1 ν.δ. 2651/1953, η οργανική σύνθεσις του πληρώματος φορτηγών πλοίων τόννων... από 1001 έως 2000 (οίον, κατά την ενάγουσαν, το πλοίον των εναγομένων) ορίζεται εις ένα πλοίαρχον, ένα εισέτι αξιωματικόν καταστρώματος, δόκιμον πλοίαρχον και δη δόκιμον της Σ.Ε.Ν., άνευ υπηρεσίας ή δόκιμον με απολυτήριον Γυμνασίου κεκτημένον τουλάχιστον ενιαύσιον θαλασσίαν υπηρεσίαν.

Επειδή ως σαφώς προκύπτει εκ τε των τίτλων και του περιεχομένου μιας εκάστης των προδιαληφθεισών διατάξεων, άπασαι αύται αφορούν την ασφάλειαν της ανθρωπίνης ζωής εν θαλάσση, καθορίζουσαι προς τούτο τους όρους ασφαλείας των πλοίων, συνεπώς δε και των εν αυτοίς εργαζομένων. Όθεν το εκδόν αμφοτέρας τας προσβαλλομένας αποφάσεις εφετείων, κρίναν διά μεν της προδικαστικής ευθέως και ρητώς, διά δε της επακολουθησάσης οριστικής εμμέσως και σιωπηρώς διά της μη ανακλήσεως εκείνης, ότι εκ των ως άνω διατάξεων αι του Κανονισμού 13 Κεφ. V της από 10.6.1948 Διεθνούς Συμβάσεως, του άρθρ. 2 ν.δ. 2651/1953 και του άρθρ. 1 β.δ. 10.4.1954, δεν αφορούν εις την ασφάλειαν των εν τοις πλοίοις εργαζομένων (και ότι συνεπώς αλυσιτελώς η ενάγουσα επικαλείται την υπό των εναγομένων και του πλοιάρχου των παράβασιν των ορισμών των διατάξεων τούτων, ως προκαλέσασαν, ομού μετά των παραβάσεων των λοιπών εν τη αγωγή διατάξεων, το ναυάγιον του πλοίου και τον εντεύθεν θάνατον του συζύγου της), ψευδώς ηρμήνευσε τας ρηθείσας, ουσιαστικού δικαίου, διατάξεις. Κατ' ακολουθίαν αναιρετέαι κατέστησαν αι αποφάσεις και δη η μεν προδικαστική κατ' άρθρ. 807 § 17 ΠολΔ και τον σχετικόν βásiμον πρώτον λόγον αναιρέσεως, η δε οριστική κατ' άρθρ. 577 § 1 ΚΠολΔ κατά πρότασιν του εισηγητού Αρεοπαγίτου περιληφθείσαν εις την έγγραφον εισήγησιν αυτού, συμφώνως τω άρθρ. 562 § 4 ΚΠολΔ εφαρμοζομένω εν προκειμένω κατά το άρθρ. 25 § 1 ΕισΝΚΠολΔ εν συνδυασμώ προς το άρθρ. 74 αυτού. - (Αναιρούνται αι Εφ. Αθ. 367/1967 και 4276/1970).